

مروری بر روابط تجاری ایران و ترکیه با سوریه

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی‌های اقتصادی

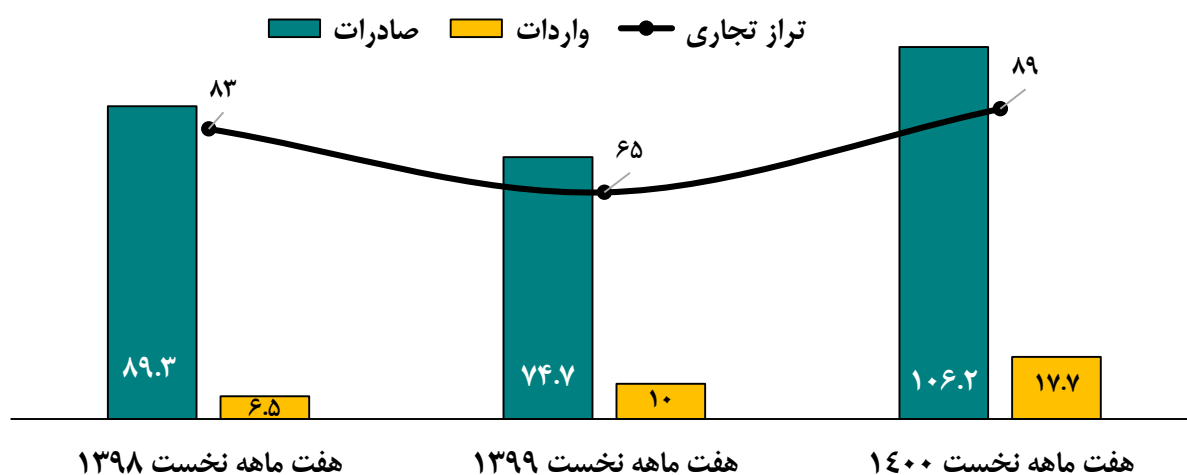

تجارت کالایی ایران و سوریه

طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰، صادرات کالای بدون نفت خام ایران به کشور سوریه حدود ۷۹,۶۵ هزارتن و به ارزش ۱۰۶,۲ میلیون دلار و در مقابل واردات کالایی ایران از این کشور ۱۹۵ هزارتن و به ارزش ۱۷,۶۸ میلیون دلار بوده است. در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، مقدار صادرات ایران به سوریه طی مدت مزبور حدود ۲,۸ درصد کاهش و در مقابل ارزش صادرات ۴۲ درصد افزایش یافته است. در هفت ماهه سال ۱۳۹۹ ارزش صادرات ایران به سوریه به حدود ۷۵ میلیون دلار رسید که کمتر از رقم ۹۰ میلیون دلار طی هفت ماهه ۱۳۹۸ بود (نمودار ۱) ولی طی هفت ماه سال ۱۴۰۰ ارزش صادرات، افزایش یافت و به رقمی بالاتر از ارقام مشابه دو سال قبل رسید.

نمودار ۱- صادرات و واردات از ایران به سوریه طی هفت ماهه نخست سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰

منبع آمارها: گمرک ج.ا.

تراز تجاری ایران و سوریه نیز طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰، حدود ۸۹ میلیون دلار به نفع ایران بوده است. اگرچه این رقم نسبت به هفت ماهه نخست ۱۳۹۹، حدود ۲۴ میلیون دلار بهبود یافته، اما در مقایسه با رقم ۸۳ میلیون دلاری هفت ماهه سال ۱۳۹۸ تغییر چندانی نداشته است. متوسط قیمت صادرات کالایی ایران به سوریه طی هفت ماه نخست ۱۴۰۰، حدود ۱۳۳۳ دلار در هر تن بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۳۹۹ حدود ۴۲۲ دلار در هر تن افزایش یافته است. طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰، تعداد تعرفه‌های صادراتی ایران به سوریه ۲۴۰ ردیف هشت رقمی بوده که بیشترین صادرات با مجموع ارزش حدود ۹۱ میلیون دلار مربوط به ۳۰ ردیف تعرفه کالایی وفق موارد مندرج در جدول ۱ است. همان طور که در جدول مشاهده می‌شود بخش عمده کالاهای صادراتی به اقلام با ارزش افزوده بالا و در برخی موارد اختصاص به کالاهای سرمایه‌ای دارد که همین موضوع از دلایل رشد بالای ارزش صادرات به این کشور است. ۳۶ درصد از ارزش صادرات کالایی ایران به سوریه فقط مربوط به یک ردیف تعرفه اجزا و قطعات توربین بخار است.

جدول ۱- کالاهای عمده صادراتی ایران به کشور سوریه طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰

شماره تعرفه	شرح کالا	مقدار/ کیلوگرم	ارزش/دلار
۸۴۰۶۹۰۰۰	اجزاء و قطعات توربین‌های بخار	۹۲۵۲۵۵	۳۸۵۹۳۵۱۶
۳۰۰۴۹۰۱۲	سایر داروها به استثنای دارای تولید داخلی مشابه غیر مذکور در جای دیگر	۱۲۵۹	۹۶۸۹۲۰۱
۱۹۰۲۱۹۰۰	سایر خمیرهای غذایی پخته نشده و پرنشده و آماده نشده به نحوی دیگر به غیر از انواع حاوی تخم مرغ- ماکارونی	۱۴۶۲۱۱۱۷	۵۲۹۲۸۲۸
۱۶۰۴۱۴۰۰	فرآورده‌ها و کنسروهای ماهی تن	۳۱۸۴۶۱۱	۳۶۷۶۵۳۴
۰۴۰۲۱۰۱۰	شیرخشک اطفال در بسته بندی‌های تحت خلا و یک کیلوگرم و کمتر که میزان مواد چرب آن یک و نیم٪ و یا کمتر باشد	۵۸۵۲۹۲	۳۰۶۱۱۲۸
۰۴۰۲۱۰۲۰	شیر خشک صنعتی از گاو که میزان مواد چرب آن بیشتر از ۵/۱ درصد وزنی نباشد غیر از مذکور در جای دیگر	۲۰۸۲۸۴۰	۳۰۵۶۶۳۰
۷۲۱۰۴۹۰۰	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نورد شده، با پهنای حداقل ۶۰۰mm آبکاری شده یا اندود شده با روی غیر مذکور در جای دیگر	۲۰۵۵۴۵۰	۲۳۸۳۲۲۴
۲۴۰۳۱۱۰۰	تنباکوی قلیان مشخص شده در یادداشت ۱ ردیف فرعی این فصل	۲۵۲۰۰۰	۲۲۶۸۰۰۰
۱۶۰۴۱۹۰۰	فرآورده‌ها و کنسروهای ماهی‌ها (باستثنای قیمة شده) که در جای دیگری مذکور نباشند	۱۴۸۰۵۴۳	۲۲۵۲۱۶۶
۰۸۰۲۵۲۱۰	مغز پسته تازه یا خشک	۱۶۳۷۰۰	۱۷۹۴۲۳۹
۸۴۸۱۸۰۱۰	شیرآلات بهداشتی شیر مخلوط حمام و دستشویی	۴۰۴۳۸۳	۱۷۸۸۴۷۸
۸۵۰۴۲۳۰۰	ترا نسفورماتورهای دی الکتریک مایع به قدرت بیشتر از ۱۰۰۰۰ کیلوولت آمپر	۴۲۹۵۰	۱۶۳۳۸۰۰
۸۷۰۱۳۰۱۰	تراکتور کشاورزی، چرخ زنجیری، با قدرت بیشتر از ۱۱۰ قوه اسب بخار	۳۸۵۴۴۵	۱۴۹۰۲۰۳
۸۵۴۴۴۹۰۰	سایر هادی‌های برقی بجز آنهایی که مجهز به اتصال دهنده‌ها هستند	۴۱۶۹۲۳	۱۳۴۳۴۴۱
۶۹۰۷۲۲۰۰	کاشی و سرامیک با ضریب جذب آب وزنی بیش از ۵/۰ درصد و حداکثر ۱۰ درصد	۲۲۳۵۰۵۰۸	۱۲۸۳۰۱۹
۲۱۰۲۱۰۰۰	مخمرهای فعال (زنده)	۹۳۰۰۰۲	۱۲۰۹۰۰۳
۸۴۰۹۱۰۰۰	اجزاء و قطعات موتورهای وسایط نقلیه هوایی مشمول شماره ۸۴۰۷۱۰	۲۰۱۰	۱۱۶۵۶۵۷
۷۴۱۱۱۰۹۰	سایر لوله‌های مسی از مس تصفیه شده غیر مذکور در جای دیگر	۱۱۸۳۵۳	۱۱۲۸۸۵۹

معاونت بررسی‌های اقتصادی
اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی تهران

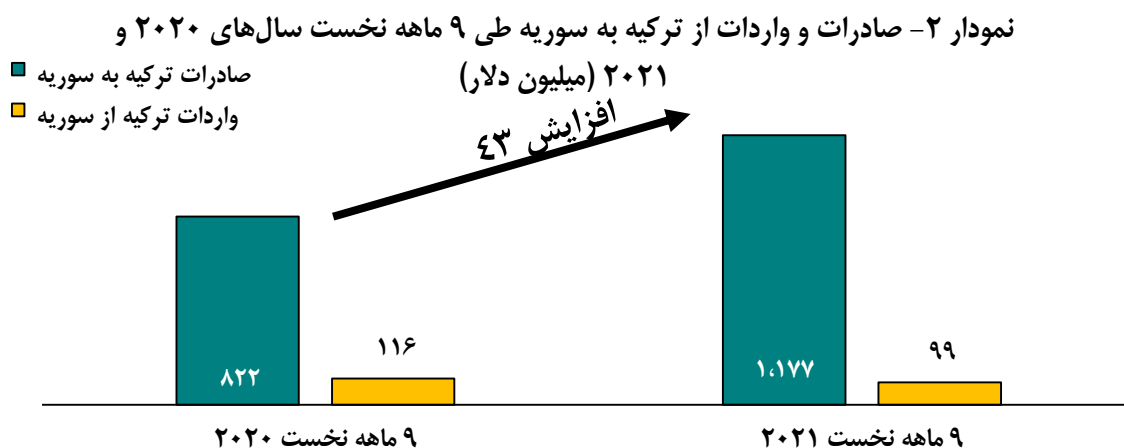
شماره تعرفه	شرح کالا	مقدار/ کیلوگرم	ارزش/دلار
۷۲۱۴۲۰۰۰	میله‌های آهنی یا فولادی، گرم نوردشده دارای دندانه، برآمدگی گودی یا بعد از نورد تاب داده شده، یا با تغییر شکل یافتگی‌های حاصل از نورد	۱۷۱۷۱۴۴	۱۰۵۱۹۴۲
۳۹۰۱۲۰۲۰	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۱۰۱۴۷۵۰	۱۰۲۰۱۲۱
۸۴۱۱۹۹۱۰	پره‌های ثابت و متحرک داغ توربین گازی	۷۸۷۵	۸۱۵۸۳۶
۸۷۰۸۲۹۱۰	اجزاء و قطعات و متفرغات بدنه، برای سواری، سواری کار، وانت و تراکتور کشاورزی	۲۱۳۲۱۸	۷۰۵۰۰۸
۷۲۱۳۱۰۱۰	میلگردکلاف با قطر کمتر از ۹ میلیمتر از آهن یا فولاد غیر ممزوج	۱۲۳۵۷۹۰	۶۸۰۳۸۹
۷۳۰۶۶۱۱۰	لوله‌ها و پروفیل‌ها، جوش داده شده، از آهن یا فولاد، با قطر خارجی کمتر از ۲۰۳/۲ میلیمتر	۸۴۰۸۵۰	۶۰۷۲۵۳
۳۸۱۷۰۰۱۰	الکیل بنزن خطی	۳۱۹۹۵۰	۵۷۷۶۷۱
۰۸۰۲۵۱۰۰	پسته‌ها با پوست تازه یا خشک	۸۰۵۵۰	۵۷۳۸۱۰
۸۴۳۷۹۰۹۰	اجزا و قطعات ماشین‌آلات برای پاک کردن و درجه بندی	۷۵۹۸۴	۴۸۹۲۲۳
۳۰۰۴۹۰۱۱	رادیو دارو، دارای تولید داخلی مشابه	۸۳۳	۴۷۹۲۲۱
۳۹۲۰۲۰۲۰	پلیمرهای پروپیلن BOPP چاپ نشده	۲۴۸۶۳۱	۴۴۶۵۱۸
۲۸۱۵۱۱۱۰	هیدروکسید سدیم (سودسوزآور) جامد به صورت پرک	۲۴۵۷۳۴۰	۴۳۳۹۰۲
مجموع تعرفه‌های فوق		۵۸.۲۱۵.۵۵۶	۹۰.۹۹۰.۸۲۰

منبع آمارها: گمرک ج.ا.

تجارت کالایی ترکیه و سوریه طی نه ماهه نخست ۲۰۲۱-۲۰۲۰

بر اساس داده‌های مرکز آمار ترکیه، کل صادرات این کشور طی ۹ ماهه نخست ۲۰۲۱ به مقصد کشور سوریه برابر با ۱,۱۸ میلیارد دلار بوده و در مقابل واردات ترکیه از سوریه حدود ۹۹ میلیون دلار بوده است. در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۰، ارزش صادرات ترکیه به سوریه ۴۳ درصد افزایش و واردات از سوریه ۱۵ درصد کاهش داشته است.

منبع: آمارهای رسمی کشور ترکیه

از مجموع حدود ۱,۲ میلیارد دلار صادرات کالایی ترکیه به سوریه در ۹ ماهه نخست ۲۰۲۱، ۴۰ درصد ارزش صادرات ترکیه به سوریه مربوط به ۶ فصل کتاب مقررات صادرات و واردات است که در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲- فهرست فصول عمده صادراتی ترکیه به سوریه در ۹ ماهه نخست ۲۰۲۱

فصل	شرح	ارزش صادرات (دلار)
۹۹	لوازم خانگی شخصی	۱۱۴,۲۸۴,۴۱۱
۱۵	چربی‌ها و روغن‌های حیوانی یا نباتی؛ فرآورده‌های حاصل از تفکیک آن‌ها؛ چربی‌های خوراکی آماده؛ موم‌های حیوانی یا نباتی	۸۳,۰۹۵,۵۲۱
۲۳	آخال و تغاله صنایع خوارک سازی؛ خوراکی‌های آماده برای حیوانات	۷۹,۱۲۷,۶۶۷
۱۷	قندو شکر و شیرینی	۷۰,۱۸۴,۲۷۳
۱۱	محصولات صنعت آرد سازی؛ مالت؛ نشاسته و فکول، اینولین و گلو تن گندم	۶۵,۳۸۰,۰۰۶
۳۹	مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد	۶۰,۹۵۲,۴۵۸

منبع: آمارهای رسمی ترکیه

در خصوص واردات ترکیه از سوریه نیز طی مدت مذکور، بیشترین واردات ترکیه از این کشور مربوط به فصل ۳۲ (عصاره های دباغی یا رنگرزی؛ تانن ها و مشتقات آن ها؛ مواد...) بوده که بیش از ۳۲ درصد ارزش واردات ترکیه از سوریه را طی نه ماهه ۲۰۲۱ تشکیل می‌دهد.

مقایسه عملکرد صادرات کالایی ترکیه و ایران نشان می‌دهد که ایران طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰ به طور متوسط ماهانه ۱۵,۲ میلیون دلار و ترکیه طی نه ماهه نخست ۲۰۲۱ به طور متوسط ماهانه ۱۳۱ میلیون دلار کالا به مقصد سوریه صادر کرده‌اند که رقم ترکیه ۸,۶ برابر رقم مشابه ایران است.